

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לפני כב' השופט בני שגיא

המאשימה **מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים**

ע"י ב"כ עו"ד רונן יצחק

נ ג ד

ניסו שחם

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד בועז בן צור, עו"ד דקלה סירקיס

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין תשל"ז-1977, וזאת ביחס לפרשיה השישית המנויה בכתב האישום. במסגרת הכרעת הדין שניתנה, זוכה הנאשם מיתר העבירות שיוחסו לו בפרשיות הנוספות (1 – 5, 7 ו- 8).

2. כיוון שניתנה הכרעת דין מפורטת, לא ראיתי לחזור בהרחבה על כלל העובדות העומדות ביסוד ההרשעה, ואסתפק בכך שאציין, בהיבט העובדתי, כי בין הנאשם לשוטרת ו.ו. התקיים קשר אישי-חברי, ובזמן היותם ברכבו, בשעת ערב, נישק הנאשם את השוטרת בניגוד לרצונה, ובהמשך, ניסה לנשקה פעם נוספת. יצוין, כי בעת הרלוונטית, שירתה השוטרת ביחידה שאינה קשורה לנאשם, וממילא לא הייתה תחת פיקודו ולא התקיימו יחסי מרות.

במסגרת הכרעת הדין, עמדתי על טיב היחסים שנקמו בין השניים, ואגב כך, דחיתי את טענת הנאשם לטעות במצב דברים, תוך שקבעתי את הדברים הבאים: "די במקבץ האמור לעיל על-מנת להוביל למסקנה כי לא היו בידי הנאשם נתונים כלשהם, ולו דחוקים, בעטיים יכול היה להניח כי ו.ו. מעוניינת "בתפנית רומנטית" או ב"נשיקה חפזה", וכי מעשיו נעשו "מחוץ להקשר" והפתיעו לחלוטין את ו.ו. הנאשם עשה את שעשה כשהוא מודע למצוקתה של ו.ו. בהקשר לתפקיד בו שירתה, לרצונה לעבור תפקיד ולעובדה כי השיחה נסובה על רצונה זה".

בהקשר לטיב היחסים שנקמו בין הנאשם ל-ו.ו. ולסוגיית המרות, נקבעו הדברים הבאים: "אף אם לא נתקיימו יחסי מרות בנקודת הזמן הרלוונטית, הרי שפערי התפקידים והדרגות, בוודאי במערכת היררכית כמשטרת ישראל, מטילים על הנאשם מעין "חובת זהירות מוגברת" בבירור כוונת הצד השני לקשר (כאשר הצד השני היא שוטרת זוטרה). הנאשם אינו תלמיד תיכון או סטודנט צעיר אשר עלול לראות בהתנהגות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

מסוימת, בטעות, כ"הזמנה לנשיקה", אלא מפקד בכיר ונערץ במשטרת ישראל הבוחר לנשק שוטרת זוטרה, בהפתעה מוחלטת, מבלי שטרח לברר, ולו במרומז, האם גם היא מעוניינת בהעברת הקשר לפסים מעין אלה".

3. עובר לגזירת הדין הופנה הנאשם לשירות המבחן, אשר המליץ על ענישה בדמות שירות לתועלת הציבור בהיקף של 240 שעות.

תמצית טיעוני הצדדים

4. התביעה עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם, על פערי הדרגות והמעמד, על התחושה שהותירו מעשיו של הנאשם בליבה ובנפשה של השוטרת, ועל ההשפעה הרחבת שיש למעשים כגון אלה, גם בהיבט של תדמית המשטרה בעיני הציבור. נטען, כי כאשר שוטר הופך משומר חוק לרומס חוק, הדברים חמורים, אך הם חמורים שבעתיים כאשר מדובר בקצין משטרה בכיר. התובע התייחס לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בהם, לנסיבות ביצוע העבירה, ולפסיקת בתי המשפט.

כך לדוגמה, הפנה התובע לקביעות בית המשפט העליון ברע"פ 10002/17 **מדינת ישראל נ' ניסים מור** (18.7.2018) (להלן – **עניין ניסים מור**); וכן לנקבע בבג"צ 1284/99 **פלונית נ' ראש המטה הכללי ואח'** (28.3.1999) אשר עסק בעתירה בעניין העמדתו לדין תא"ל ניר גלילי. הגם שמדובר בפסיקה שניתנה בבית משפט השלום, ובעיקר נוכח הדמיון המסוים בנסיבות המקרה, הפנה התובע גם לת"פ (ת"א) 5461/06 **מדינת ישראל נ' חיים רמון** (29.3.2007) (להלן – **רמון**), תוך התייחסות לסוגיות הרלוונטיות לענישה העולות מגזר הדין.

על יסוד כלל הנתונים שסקר התובע, ובהתאם למבנה שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, עתר התובע לקביעת מתחם עונש הנע בין שרות לתועלת הציבור למאסר של 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שרות.

בהקשר לעונש המתאים, נטען כי הנאשם לא הביע חרטה מלאה על מעשיו (וראה הפנית התובע לדברי הנאשם למעריך המסוכנות), ובמכלול השיקולים, יש מקום להטיל על הנאשם מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות בצירוף למאסר על-תנאי ופיצוי.

5. הסנגור עמד בטיעונו על הפער המשמעותי בין תחילת החקירה לבין כתב האישום, ועל הפער המשמעותי בין כתב האישום לבין הכרעת הדין. נטען בהקשר זה כי הילוכם של דברים הוביל לכך כי דמותו של הנאשם "נתקבעה" בתודעה הציבורית כעבריינין מין סדרתי, בעוד שבפועל, העובדות היו רחוקות מרחק ניכר ובלתי עביר מאותה תדמית. נטען כי בסופו של יום, האירוע עליו נותן הנאשם את הדין הוא אירוע קונקרטי וקצר, אשר בסיומו התנצל הנאשם בפני השוטרת, כיוון שהבין את טעותו. עוד הוסבר, כי אף אם נדחתה הטענה בדבר היותו של המעשה חוסה תחת הגנה של טעות במצב דברים, לא ניתן לומר כי מעשיו של הנאשם היו נטולי הקשר לחלוטין, אלא לכל הפחות, בוצעו על רקע הקשר האישי שנוצר בין השניים. הסנגור ציין כי גם לאחר הגשת כתב האישום, שלחה השוטרת לנאשם מסרון, בו היא מאחלת לו הצלחה במשפט, וגם היום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הם מצויים בקשר חברי הכולל שיחות ופגישות. ההגנה הסכימה כי הערך המוגן המרכזי הוא זה המתייחס לשמירה על כבוד האדם ופרטיותו, אך נטען, כי באירוע דנן, ניתן לקבוע כי השוטרת לא חוותה פגיעה, ובוודאי שאינה פגיעה משמעותית.

נטען כי מעטים המקרים בהם הועמדו לדין פלילי נאשמים בגין אירוע בודד של נשיקה, כאשר על-פי רוב, בוודאי במשטרה, מופנים מקרים מהסוג דנן, ואפילו חמורים יותר, להליכים משמעותיים.

ההגנה עמדה על נתוניו של הנאשם כפי שאלה עלו מהראיות שנשמעו בבית המשפט, על העובדה כי בעקבות פתיחת החקירה פוטר מהמשטרה לאחר עשרות שנים של שירות מצטיין וללא דופי, ועל העובדה כי לקח אחריות על הרכיב העובדתי במעשים, אף אם טען כי טעה טעות כנה בהבנת הסיטואציה.

אף ההגנה ניתחה מספר רב של פסקי דין, ומסקנתה כי בשקלול כלל הנסיבות, אין מקום להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, ואף לא עונש מאסר צופה פני עתיד. לשיטתה, העונש המתאים לנאשם הוא שרות לתועלת הציבור, בדומה לעונש שהוטל על חיים רמון (בהיקף של 120 שעות).

הנאשם בדברו האחרון התייחס באופן ביקורתי לדרך בה נוהלה החקירה, תוך התמקדות באופן בו התייחסו חוקרי מח"ש לשוטרות השונות עימן היה בקשר, וציין כי יקבל על עצמו בהכנעה כל עונש אשר יוטל עליו.

דין והכרעה

6. מעשיו של הנאשם פגעו בכבודה של ו.ו, באוטונומיה שלה ביחס לגופה, וכן בהיבטים הקשורים לתדמית משטרת ישראל ולהתנהלות המצופה משוטרים בכלל, ומקצינים בכירים בפרט.

אני נכון להסכים עם התביעה, בהקשר האמור, כי לא ניתן לראות במעשיו של הנאשם כ"אקט של נשיקה בלבד", אלא יש ליתן משקל בענישה גם להיבטים הנוספים הנובעים מאותה התנהגות, וקשורים לנורמות ההתנהגות המצופות משוטרי ישראל. מכאן, שאין לגזור גזירה שווה בין הענישה הראויה לפלוני המנשק אלמונית בניגוד לרצונה, לבין הענישה הראויה לקצין בכיר המנשק שוטרת זוטרה, בניגוד לרצונה, אף אם אין ביניהם יחסי תלות או מרות.

האינטרס הציבורי אינו מתמקד רק בהגנה על כבוד האדם, גופו ופרטיותו, אלא גם בצורך לשרש התנהלות פסולה בעלת פוטנציאל לפגיעה פנימית במשטרה, ובוודאי לפגיעה תדמיתית בה.

7. לצד הפגיעה בערכים המוגנים שפורטו לעיל, נקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, כי לצורך קביעת המתחם יש לשקול גם את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, וגם את נסיבות ביצוע העבירה. בהקשר לשני פרמטרים אלה, אשר בחלק גדול מהמקרים שלובים האחד בשני, ראיתי לקבוע כי המעשים בגינם הורשע הנאשם פגעו בפגיעה שאינה קלה בערכים המוגנים, ואין בידי לקבל את טענת ההגנה, לפיה מדובר בפגיעה מצומצמת בלבד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

קביעתי זו מבוססת, בין היתר, על היותו של הנאשם קצין בכיר במשטרת ישראל, ועל רקע השכיחות בה יכולות להיווצר סיטואציות מהסוג האמור במערכת היררכית כמשטרת ישראל.

מבלי להמעיט בחומרת המעשים, ובעניין זה ראיתי טעם בטיעון ההגנה, אין חולק כי במקרה דנן עסקינן באירוע נקודתי, וזאת בשונה מאירועים שתוארו בחלק מפקי הדין שהוגשו על-ידי התביעה (ואתייחס לכך בהמשך).

הצדדים התייחסו לסוגית החרטה, ואף שבאופן רגיל מקומה של ההתייחסות לסוגיה זו הוא בשלב השני, דהיינו – בשלב קביעת העונש המתאים, דומני כי במקרה דנן, יש להתייחס לכך גם כפרמטר בעת קביעת המתחם.

אין חולק, כי לאחר הנשיקה, ניסה הנאשם לנשק את ו.ו. פעם נוספת, אלא שאז הבין שהדברים אינם במקום, והפסיק את מעשיו.

וכך תיארה זאת ו.ו. בעדותה: "כאילו ניסה כאילו ניסה בקטנה עוד פעם אבל כשהוא הבין שזה לא זה אז הוא הפסיק פתאום הבין כזה שאני לא זורמת איתו". לאחר האירוע, וכך אנו למדים מתיאורה של ו.ו., שאל הנאשם מספר פעמים את ו.ו. אם היא בסדר, ובימים שלאחר מכן, התקשר אליה (יותר מפעם אחת) וביקש להתעניין כיצד היא מרגישה (ראה דברי ו.ו. בחקירתה, ת/62א עמ' 18; עמ' 24 ו-25).

יוצא אפוא כי גם בהינתן העובדה שהנאשם ניהל את משפטו, ניתן למצוא בהתנהגותו באירוע, ולאחריו, אלמנטים מסוימים של הכרה בפסול, כמפורט לעיל.

באשר להשפעת האירוע על ו.ו., ואף אם ברור כי בזמן אמת הותיר האירוע חותם בליבה ובנפשה, נראה מעדותה בבית המשפט כי עם הזמן התעמעמו, במידת מה, רשמיו.

8. בהתייחס לפסקי הדין שהוגשו על ידי הצדדים, אומר כי רובם המכריע של פסקי הדין אינם כוללים ענישה של מאסר בעבודות שרות במקרים של נשיקה בודדת, ודומה כי אף התביעה לא חלקה על נתון זה.

בהינתן האמור לעיל, לא ראיתי למנות את כלל פסקי הדין אליהם התייחסו הצדדים, ואתייחס רק לאלה שמצאו מקום מרכזי בטיעוניהם:

פסק הדין המרכזי אליו התייחסו הצדדים בטיעוניהם, הוא פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין **ניסים מור** עליו הוטלו 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות. פסק דין זה משקף נסיבות חמורות בהרבה מהנסיבות בגינן הורשע הנאשם שבפניי. כך לדוגמא, הורשע מור בשלושה אישומים; וכך לדוגמא, הורשע בעבירות של מרמה והפרת אמונים, וזאת מעבר להרשעתו במעשה מגונה. יתרה מכך, בית המשפט העליון בקביעותיו בהקשר לסבירות הענישה קבע כי: "**מרכז הכובד בעניינו של המשיב (מור – ב.ש.) מצוי בעבירת הפרת האמונים ובנסיבות האופפות אותה**" (סעיף 22 לפסק הדין), ואף הרחיב בנושא הפוטנציאל ההרסני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

של ניגוד העניינים בו היה נתון מור, תוך שציין כי כתב האישום שהוגש נגדו "משקף תמונה עגומה וקשה של פעולה נמשכת וחוזרת מצידו של המשיב כלפי השוטרות המתלוננות לאורך תקופה ארוכה". נראה אפוא כי העונש שהוטל על מור, משקף שורה של נתונים שאינם דומים בחומרם לנתונים העומדים ביסוד הרשעתו של הנאשם שבפניי, הן ביחס לאופיים של המעשים, הן היחס למשכס, והן ביחס למוטיב ניגוד העניינים (שלא היה קיים בענייננו).

אף אם לוקחים בחשבון את העובדה כי עונשו של מור הוחמר בערכאת הערעור (בגלגול שלישי) הרי שהשוואה בין שני המקרים, מחזקת את המסקנה כי הענישה הראויה בענייננו, צריכה לשקף עונש של שירות לתועלת הציבור ולא עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות.

פסק הדין בעניין **חיים רמון**, הדומה ביסודותיו העובדתיים של העבירה, משקף ענישה שאף היא אינה כוללת מאסר בדרך של עבודות שרות, אלא מסתכמת ב- 120 שעות של"צ. אין בידי לקבל את טיעון ההגנה לפיו ענישת הנאשם צריכה להיות דומה לעונש שהוטל על רמון, שכן – כפי שטענה התביעה – מאפייניה של המערכת המשטרית מלמדים על החומרה היתרה הנעוצה במעשים.

ע"פ 7672/03 **מדינת ישראל נ' עובדיה נחום** (14.10.2004), שם דובר בשוטר יליד 1930, שהורשע בביצוע מעשה מגונה בקטינה ילידת 1986, ועונשו הועמד בבית המשפט המחוזי על 60 ימי מאסר. אף שאין מדובר בשוטר בכיר, לא ניתן להשוות בין חומרת המעשים המיניים שהורשע אותו נאשם לענייננו, הן לאור המעשים המיניים בהם הורשע אותו נאשם (ליטוף בחזה ומספר נשיקות), הן לאור פער הגילאים העצום בינו לבין קורבן העבירה, והן לאור העובדה כי קורבן העבירה הייתה קטינה.

ת"פ 61239-01-16 **מדינת ישראל נ' עמי מועלם** (23.4.2017), במסגרתו גזר בית משפט השלום שלושה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות על מפקד תחנת משטרה, וזאת בגין עבירות מרמה, הפרת אמונים והטרדה מינית, שנמשכו לאורך תקופה ארוכה, ובוצעו כלפי המתלוננת שהייתה חשודה בפלילים, אשר נעצרה במהלך אחת החקירות שנוהלו באותה תחנה. כתב האישום מפרט שורה ארוכה של מעשים שביצע אותו נאשם, וגם במקרה דנן, לא ניתן להשוות לענייננו ברמת החומרה. התביעה עתרה באותו מקרה לעונש מאסר של שישה חודשים לריצוי בדרך של עבודות שרות, ובית המשפט נעתר באופן חלקי לעתירה, וגזר כאמור, עונש מאסר של שלושה חודשים לריצוי בדרך של עבודות שרות.

במסגרת בחינת רף הענישה הנוהג, יש ליתן את הדעת גם לטענת הסנגור, לפיה במקרים מסוימים, ואף שבוצעו עבירות מין, בחרה התביעה לנקוט בהליכים משמעתיים, ולאן דווקא בהליכים פליליים, על כל המשתמע מכך (וראה ההפניות להליכים השונים בעמ' 51 ו- 52 לכרך הראשון של סיכומי ההגנה). אציין כי בחלק מהמקרים, דובר על שוטרים שליטפו ונישקו שוטרות צעירות אחרות; בחלק מהמקרים דובר בנגיעות בחזה ובחלק אחר בנגיעות בישבן. להוציא את רכיב רום מעמדו של הנאשם, לא ניתן לומר כי מדובר במקרים קלים (ביחס להרשעת הנאשם), כך שטענת הסנגור לפיה, ככל שהאישום בו הורשע הנאשם היה עומד לבדו, דינו היה מתברר בהליך משמעתי, אינה מופרכת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

קביעת מתחם העונש ההולם – סיכום

9. על יסוד השיקולים שפורטו לעיל, ראיתי לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר מותנה למאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות.

משאמרתי דברים אלה, אמרתי כי אין בידי לקבל את טענת ההגנה ביחס למתחם העונש ההולם.

קביעת העונש המתאים לנאשם

10. בבואי לקבוע את העונש המתאים לנאשם, נתתי משקל לנתונים הבאים:

(א) תרומתו המשמעותית לציבור במסגרת שירותו רב השנים במשטרה, תרומה עליה התביעה לא חלקה;

(ב) הפער בין האופן בו החלה החקירה לבין שיוחס לנאשם בכתב האישום, והפער בין שיוחס לנאשם בכתב האישום לבין הרשעתו.

אין ספק, כי הפערים האמורים הם פערים דרמטיים, ומבלי להיכנס בשלב זה למקורם של אותם פערים, ברור כי יש ליתן להם ביטוי בענישה. הנאשם התמודד במספר רב של חזיתות, התעמת עם טענות חמורות, הצטייר בעיני הציבור כמי שכופה עצמו באופן סדרתי על נשים או כמי שפעל בניגוד עניינים קבוע, ובסופו של יום, עומדת על הפרק כיום הרשעה במעשה פלילי אחד, באירוע נקודתי;

(ג) פיטוריו של הנאשם מהמשטרה.

גם אם ניתן לומר שהפיטורין הם פועל יוצא של מעשים שביצע, לא מן הנמנע כי במקרה דנן, וככל שמלכתחילה החקירה וכתב האישום היו משקפים את הפרשיה השישית בלבד, לא הייתה ננקטת כלפי הנאשם סנקציית הפיטורין;

(ד) נתונים אישיים לרבות גילו של הנאשם, ואותם נתונים הקשורים למשפחתו שפורטו בטיעוני הסנגור ובתסקיר שירות המבחן.

סיכום

11. על יסוד האמור לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 240 שעות לתועלת הציבור בהתאם לתכנית שתגובש על-ידי שרות המבחן ותוגש לעיוני תוך 7 ימים.

מובהר לנאשם כי היה ויפר את צו השל"צ ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולגזור את דינו מחדש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

10 דצמבר 2018

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ב. 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום את העבירה בה הורשע.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת המחלקה לחקירות שוטרים.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לשרות המבחן.

ניתן היום, ב' טבת תשע"ט, 10 דצמבר 2018, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט